

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Informerende brief mbt motie Onderzoek gratis lidmaatschap Bibliotheek 18 t/m 27 jaar	3738946		14 mei 2024

Geachte leden van de raad,

Op 8 november 2023 heeft uw raad de motie "Onderzoek gratis lidmaatschap Bibliotheek t/m 27 jaar" aangenomen. In samenwerking met Bibliotheek Hengelo hebben wij de verschillende mogelijkheden op dit vlak onderzocht. Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van deze motie.

Basisvaardigheden

In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen moeite met basisvaardigheden: lezen, schrijven, rekenen en daardoor vaak ook met digitale vaardigheden. Dit is ruim 14 procent van de bevolking. Dat heeft grote impact op hun persoonlijke leven. Als je moeite hebt met de basisvaardigheden, kun je moeilijk meedoen in de samenleving. De basis voor de kennis en vaardigheden die je later nodig hebt, wordt in belangrijke mate op school gelegd. Het rijk heeft daarom een masterplan opgesteld voor de basisvaardigheden taal, rekenen/wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid. Ook in onze Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2024 – 2027 is het vergroten van de basisvaardigheden van kinderen, jongeren en hun ouders een belangrijk onderdeel, zowel in de preventieve inzet bij jonge kinderen als in de doorgaande leerlijn van kinderopvang tot aan MBO, HBO of Universiteit.

Gratis lidmaatschap Bibliotheek 18 tot en met 27 jaar

Lezen stimuleert de basisvaardigheden van mensen. Een gratis lidmaatschap draagt hier aan bij. In Nederland boden veel bibliotheken al een gratis abonnement tot 18 jaar, maar vanaf juli 2022 is dit ook verplicht. Ook in Hengelo kennen we een gratis lidmaatschap tot 18 jaar.

Ondertussen maken steeds meer gemeenten de keus om dit gratis lidmaatschap uit te breiden tot en met 27 jaar. In Overijssel heeft Bibliotheek Deventer in afstemming met de gemeente Deventer deze wijziging doorgevoerd (vooralsnog als enige in de provincie).

In 2023 waren er 372 17-jarigen lid van de Bibliotheek Hengelo. Daarvan hebben 11 hun gratis abonnement omgezet in een betaald abonnement en 361 hebben hun abonnement opgezegd toen ze moesten gaan betalen. Een groot deel haakt dus af op het moment dat zij voor hun abonnement moeten gaan betalen. Dit terwijl lezen voor je plezier cruciaal is om je leesvaardigheid te onderhouden en te verbeteren. PISA-onderzoek toont aan dat 33 % van de 15-jarigen niet goed genoeg kan lezen om goed te kunnen meedoen in onze samenleving. Daarnaast is het leesplezier van de Nederlandse jongeren het laagste ter wereld. Uitbreiding van het gratis lidmaatschap van de Bibliotheek van 18 naar 27 jaar verlaagt de drempel aanzienlijk voor inwoners van Hengelo om de Bibliotheek te blijven bezoeken en het leesplezier te bevorderen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Gratis lidmaatschap voor inwoners met een laag inkomen

De gemeente Hengelo biedt inwoners van Hengelo met een laag inkomen een gratis lidmaatschap van de bibliotheek aan. Dit is een onderdeel van het Sport- en Cultuurfonds. 1819 inwoners maken hiervan gebruik, waarvan 46 binnen de categorie 18 tot en met 27 vallen (2,5% van het totaal).

Uitbreiding met programma voor 18-jarigen

Behalve dat een gratis abonnement lezen bevordert, bevordert het ook het bezoek aan de bibliotheek en het breder gebruik van de bibliotheek. Als jongeren 18 worden en dus 'volwassen' moeten zij op dat moment van alles regelen, zoals een eigen DigiD, zorgverzekering, studiefinanciering. Veel jongeren weten onvoldoende wat ze moeten regelen en hoe ze dit moeten doen. Daarnaast ontbreekt het sommige jongeren aan vaardige mensen in hun omgeving die hen daarbij kunnen ondersteunen. Dat brengt allerlei risico's met zich mee.

Bibliotheek Hengelo ontwikkelt – in aansluiting op de wens tot het gratis lidmaatschap tot en met 27 jaar - een programma voor (bijna) 18-jarigen met een gericht passend aanbod rondom digitale informatie. Hierdoor kunnen alle (bijna) 18-jarigen uit de gemeente Hengelo via de gemeente en partners (MBO en VO scholen) Bibliotheek Hengelo bezoeken en kennis maken met het programma 18+, het Oefenplein voor jongeren voor het vergroten van de basisvaardigheden en het Informatiepunt Digitale Overheid bij vragen over de digitale overheid.

Met dit programma draagt de Bibliotheek Hengelo bij aan het vergroten van maatschappelijke effecten voor de doelgroep 18-jarigen (en ouder), als digitaal weerbaar maken, toerusten met juiste informatie en basisvaardigheden op het gebied van taal, digitaal en rekenen om daarmee hun zelfstandigheid te vergroten; preventie van sociale problematiek (schulden, armoede etc.), het bevorderen van gelijke kansen, het doorbreken van de cyclus van laaggeletterdheid en het vergroten van leesmotivatie.

Dit programma past binnen het gemeentelijk beleid rondom het verbeteren van basisvaardigheden en de aanpak van laaggeletterdheid, armoede en schulden en sluit aan bij onze ambities op de thema's Onderwijskansenbeleid, Doorgaande leerlijn uit onze Lokale Educatieve Agenda 2024 – 2027 en de versterking van de Sociale Basis binnen het Transformatieplan.

Bekostiging gratis lidmaatschap tot en met 27 jaar en uitbreiding programma 18-jarigen

Het invoeren van het gratis lidmaatschap van 18 tot en met 27 jaar in Hengelo brengt inkomstenderving mee voor de Bibliotheek. Zij raakt immers betalende leden kwijt. Dit komt neer op € 30.000 per jaar. De jaarlijkse kosten voor het draaien van het beoogde programma voor 18-jarigen komen uit op € 21.000. Vanaf 2025 krijgen alle Bibliotheken in Nederland in het kader van een stelselwijziging van de Bibliothekwet een extra bedrag per inwoner van het rijk. Binnen dit budget kan Bibliotheek Hengelo zowel de inkomstenderving als het draaien van het programma voor 18-jarigen per 2025 structureel opvangen.

Naast de jaarlijkse kosten moet de Bibliotheek eenmalige kosten maken. Dit betreft het opzetten van het Oefenplein voor jongeren, aanschaf van een relevante collectie boeken specifiek voor deze doelgroep en het ontwikkelen van workshops. Aangezien dit project ook bijdraagt aan de uitgangspunten van de Lokale Educatieve Agenda 2024-2027 kunnen deze éénmalige kosten van € 40.000 voor rekening komen van de gemeentelijke post Onderwijsbeleid.

Conclusie

Het resultaat van het onderzoek is, dat Bibliotheek Hengelo vanaf 2025 een gratis lidmaatschap voor 18-27 jarigen aan gaat bieden, als ook een aanvullend programma voor 18-jarigen, zodat deze groep de weg naar (de mogelijkheden van) Bibliotheek Hengelo blijft vinden. Hiervoor is wel een eenmalige investering nodig, die opgevangen kan worden binnen de gemeentebegroting.

Met deze uitkomst verwachten wij aan de opdracht van de motie te hebben voldaan.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

